

MUISTIO

10.2.2010

PAKKAUSTEN EROT SUHTEESSA MUIHIN TUOTTAJAVASTUUJAKEISIIN

1 Tausta

Pakkausten tuottajavastuu on nykyisen jätelain 18 j §:n mukaisesti osittainen. Osasta pakkausjätteen jätehuollosta vastaavat tuottajat, osasta kunnat ja jätteen haltijat. Osittaisen vastuun johdosta Suomessa on voitu jättää perustamatta kaikille pakkausjätelaaduille koko maan kattava vastaanottopisteverkosto, koska tuottajavastuuvuorotteet on voitu saavuttaa keräämällä pakkausjätettä teollisuudesta ja kaupasta.

JÄLKI -työryhmässä on esitetty, että pakkausten osittainen tuottajavastuu poistetaan laista. Pakkauksia koskisi siten sama, ehdotetussa 7.3 §:ssä säädetty velvollisuus järjestää pakkauksille sellainen vastaanottopisteverkosto, että tuotteen haltija voi maksutta ja ilman kohtuutonta vaivaa luovuttaa jätteenä käytöstä poistettavan pakkauksen tuottajien vastaanottopisteeseen. Tämä tarkoittaisi sitä, että koko maahan pitäisi perustaa uusi vastaanottopisteverkosto kaikille pakkauslaaduille. Pakkauslaatuja ovat kuitu-, lasi-, metalli-, muovi- ja puupakkaukset. Lisäksi on Pirkanmaan ELY:n toimesta ehdotettu poistamaan ehdotuksesta (7.3 §) siihen sisältyvät kriteerit vastaanottopisteverkoston laajuuden osalta (väestötiheys, jätteen määrä, ympäristövaikutukset jne.).

Verkostovaatimusta on perusteltu palvelutasolla ja sen parantamisella. Tämän logiikan mukaan muissa tuottajavastuujakeissa on siis täydellä tuottajavastuulla luotu kuluttajille jotain sellaista palvelua, joka myös pakkausten osalta on saavutettavissa, jos osittaisuus poistetaan laista. Ajattelumalliin sisältyy myös oletus, että kaikki tuottajavastuujakeet ovat siinä määrin samankaltaisia keskenään, että niihin on perustelua luoda samankaltainen vastaanottopisteverkosto. Tarkoituksena on säätää valtioneuvoston asetustasolla kullekin tuottajavastuujakeelle vaatimukset tuottajien vastaanottopisteiden määrästä. Pakkauksille on kaavailtu metalli-, kuitu-, lasi-, ja muovipakkausten kiinteää vastaanottopaikkaa jokaiseen taajamaan (tai jokaiseen yli 500 hengen taajamaan) sekä yhtä kiinte-

ää vastaanottopistettä jokaista 5000 asukasta kohden jokaisessa yli 10 000 hengen taajamissa. Tämä tarkoittaisi noin 1130- 1370 vastaanottopisteen perustamista.

Pakkausala pitää vaatimusta uuden kuluttajapakkausten vastaanottopisteverkoston luomista kuluttajan kannalta nykytilannetta huonontavana, ympäristön kannalta huonona ja suuria lisäkustannuksia aiheuttavana. Ympäristölliset hyödyt olisivat huomattavasti haittoja vähäisemmät, ottaen erityisesti huomioon suuret kuljetussuoritteet. Lisäksi pakkaukset poikkeavat monen tärkeän seikan suhteen muista tuottajavastuujakeista, mikä ei mahdollista niiden käsittelyä samankaltaisesti vastaanotosta säädettyäessä.

Tässä muistiossa on käsitelty sitä, miksi pakkaukset eroavat muista tuottajavastuujakeista. Muistiossa on osoitettu, ettei pakkausjakeita tule rinnastaa muihin tuottajavastuujakeisiin vastaanottopisteverkoston osalta.

2 Tuottajavastuujakeet ja niitä koskevat lainsäädäntövaatimukset

Tuottajavastuu koskee seuraavia tuotteita:

- 1) moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaat;
- 2) sanomalehdet, aikakauslehdet, toimistopaperit ja muut niihin rinnastettavat paperituotteet;
- 3) pakkaukset;
- 4) henkilöautot, pakettiautot ja niihin rinnastettavat muut ajoneuvot;
- 5) sähkö- ja elektroniikkalaitteet;
- 6) paristot ja akut ja niiden tuottajat.

Kustakin on annettu alemmanasteiset säännökset vaadittavista kierrätystavoitteista Valtioneuvoston asetustasolla. Vaatimukset perustuvat EU:n asettamiin velvoitteisiin.

3 Pakkausten erot muihin tuottajavastuujakeisiin

3.1 Kunnan vastuu asumisessa syntyvästä pakkausjätteestä ja siihen perustuva palvelutaso

Koska nykyiset pakkausten tuottajavastuujärjestelmät hoitavat teollisuuden ja kaupan pakkausten kierrätyksen ja hyödyntämisen, tavoitellaan edellä kuvatulla vastaanottopisteverkostolla asumisessa syntyvää, yksityisen kuluttajan pakkausjätettä. Pakkausjäte, joka syntyy asumisessa, on tähän saakka päätynyt pääosin suoraan kiinteistöiltä kerättyinä kunnalliseen, järjestettyyn jätteenkuljetukseen ja sitä kautta kuntien järjestämään jätehuoltoon. Tämä on perustunut juuri pakkausten laissa säädettyyn osittaiseen tuottajavastuuseen (18 j §), jonka johdosta kunnat ovat suoraan lain mukaan vastanneet tästä osasta pakkausjätettä.

Sanomalehtiä ym. lehtiä ja pakkauksia lukuun ottamatta muissa tuottajavastuun alaisissa tuotteissa kyse on jätteistä, joita *ei lainkaan koske eikä ole koskenut ennen tuottajavastuusäädöstöäkään kunnan vastuu järjestää asumisessa syntyvän ja siihen rinnastuvan jätteen jätteenkuljetus ja käsittely sekä hyödyntäminen* (jätelain 10 ja 13 §:t), vaan kyse on ongelmajätteestä ja/tai jätteestä, joka ei synny asumisessa tai jota ei voi laittaa sekajätteen joukkoon ja joita ei kukaan muu taho kuin jätteen haltija ole tai ole ollut lain mukaan velvollinen kuljettamaan pois kiinteistöltä tai syntypaikalta. Kunnalla ei ole velvollisuutta kuljettaa tai kerätä ongelmajätettä ja asumisessa syntyvän ongelmajätteen käsittelyn osalta jätelain 13 § rajoittaa kunnan vastuun siltäkin osin vain kohtuulliseen määrään. Ajoneuvot ja ajoneuvojen renkaat ovat taas sellaista jätettä, joka ei ”synny asumisessa”, joten sitä ei sen johdosta koske kunnan jätehuoltovelvoitteet miltei osin.

Näin ollen tällaisen jätteen haltijan on kaikissa tapauksissa itse vietävä tai huolehdittava muulla tavoin jäte sellaiseen vastaanottopaikkaan, jolla on oikeus ottaa vastaan ko. jätettä. Mitään ”kilpailevaa” ja hyvin toimivaa sekä jätteen haltijalle palvelutasoltaan ylivertaista (kiinteistökeräys) järjestelmää ei ole näille jätteille olemassa, kuten taas on olemassa asumisessa syntyvälle pakkausjätteelle.

Mitään ”kilpailevaa” kuljetus ja keräysjärjestelmää ei myöskään ollut olemassa ennen kuin tuottajavastuusta säädettiin. Näin ollen pakkaukset ovat olleet ja ovat edelleen ainoa tuottajavastuujae, jonka keräyksestä ja kuljetuksesta kiinteistöiltä kunnat ovat vastanneet yksinomaan sekä ennen tuottajavastuusäädöstöä että sen jälkeen. Se, että kunnat ovat vastanneet pakkausjätteen keräyksestä ja kuljetuksesta pois asuinkiinteistöiltä myös tuottajavastuun säätämisen jälkeen on säädöstasolla perustunut osittaiseen tuottajavastuuseen sekä siihen, että vaadittavat tuottajien EU-lähtöiset velvoitteet on saatu hoidettua teollisuuden ja kaupan järjestelmän. Osittainen vastuu on siten jakanut pakkausjätteen kuntien ja tuotta-

Liite 2

jien järjestelmien välillä. Tämä tarkoittaa sekä työnjakoa että jätteen omistusta.

Koska kilpailevaa kuljetus/keräysjärjestelmää ei ollut muiden jakeiden osalta olemassa, kun tuottajavastuusta niiden osalta Suomessa ensi kerran säädettiin, ei tuottajavastuu tuonut tässä suhteessa muutosta toiminnassa oleviin järjestelmiin nähden. Pakkausten osalta kaavailtu järjestelmä 1130 - 1370 vastaanottopisteineen taas merkitsisi olennaista muutosta nykytilanteeseen ja erityisesti kuntien jätesaantoon. Kunnat menettäisivät tässä tilanteessa omistuksensa kaikkeen asumisessa syntyvään pakkausjätteeseen.

Jätteen haltijan kannalta palvelutaso ei parane, jos hän jatkossa joutuu itse kuljettamaan pakkausjätettä pois kiinteistöltä. Pakkausjätettä ei ehdotetussa mallissa kerättäisi kiinteistöltä lainkaan kenenkään toimesta, vaan kaikki kuluttajien pakkausjäte olisi toimitettava uusiin tuottajien aluekeräyspisteisiin jätteiden haltijoiden toimesta. Tämä merkitsisi siirtymistä keskitetystä, kunnan järjestämästä keräyksestä ja kuljetuksesta hajautettuun, yksilölliseen jätteen haltijan kuljetukseen ja keräykseen vastaanottopisteeseen saakka. Tämä olisi olennainen huononnuksena nykyiseen palvelutasoon.

3.2 Jätteen hyödyntämismarkkinoiden erot

Pakkausjäte ei myöskään ole laatunsa johdosta millään tavoin ongelmallinen kunnallisen jätehuollon kannalta. Päinvastoin kunnat tulevat jatkossa tarvitsemaan asumisessa syntyvät palavat pakkausjakeet uusiin arinapolttolaitoksiinsa. Tuottajien pisteissä erilliskerättyä kuitua ja muovia tultaisiin todennäköisesti myymään kunnille polttoaineksi siltä osin kuin kierrätykselle ei ole tarvetta tai mahdollisuutta. Tämä jae olisi kunnalle ylimääräinen kustannus eikä kustannuksen perustana oleva erilliskeräys olisi lainkaan tarpeen, mikäli jae lopulta kuitenkin päättyy polttoon. Jae voisi päättyä suoraan kiinteistöltä muun palavan jakeen kanssa polttoon ilman kallista erilliskeräystä.

SE-romu, akut ja paristot sekä romuajoneuvot poikkeavat pakkauksista myös siinä suhteessa, että niille ei ole olemassa kunnallista kierrätys tai hyödyntämismarkkinaa, johon jäte voisi ilman erilliskeräystä päättyä jonnekin muun jätteen mukana. Niille on ollut ja tulee olemaan yksityisesti järjestettyjä hyödyntämistoimintoja sekä yksinomaan markkinalähtöisesti ja/tai tuottajien kokonaan tai osin kustantamia keräysjärjestelmiä. Markkinalähtöisillä järjestelmillä tarkoitetaan sellaisia järjestelyitä, joissa jätteen positiivinen arvo hyödyntämispaikkaan tuotuna mahdollistaa keräystoiminnan ja kuljetukset.

Liite 2

Vastuun kohdentaminen tuottajille lainsäädännössä on edellyttänyt luomaan muille tuottajavastuujakeille tuottajien toimesta kokonaan uudet vastaanottopisteverkostot, mikä toisaalta on ollut tietoinen valinta ja tavoitekin, koska on ollut olemassa EU-peräinen velvollisuus kohottaa näiden jätteiden kierrätysasteita. Näin ollen tuottajat ovat ottaneet vastatakseen aiemmin puhtaasti markkinalähtöisiä järjestelmiä, kuten esimerkiksi on tapahtunut romuajoneuvojen osalta.

Pakkausten osalta on syytä korostaa, että EU:n velvoitteet on saavutettu kustannustehokkaasti jo 1990-luvun puolivälistä saakka toimineella, aluksi sopimukseen perustuneella järjestelmällä, eikä kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi ole missään vaiheessa ollut tarpeen luoda kokonaan uusia keräysjärjestelmiä jo toimivan järjestelmän rinnalle. Edellä kuvattu muutosvaatimus vastaanottopisteverkostoineen pakkauksille ei sekään perustu velvoitteiden saavuttamatta jättämiseen, vaan tavoitteeseen parantaa ”kuluttajien palvelutasoa”. Kuten edellä on esitetty, kuluttajien palvelutaso ei parane sillä, että he joutuvat jatkossa itse kuljettamaan viittä eri pakkausjäteläätua useita kilometrejä tuottajien vastaanottopisteesseen, kun aiemmin jäte on hoidettu kiinteistöiltä pois kunnan järjestetyn jätteenkuljetuksen mukana.

3.3 Erilaiset lainsäädäntövaatimukset keräysjärjestelmille

Kuten edellä on kuvattu, kuluttajien pakkausjäte kuuluu nykyisin asumisessa syntyvänä tavallisena jätteenä kuntien kuljetusjärjestelmään ja kuntien jätehuoltoon. Tämä on perustunut jätelain 10, 13 ja 18 j §:iin. Muiden tuottajavastuujakeiden osalta taas on jo säädöstasolla otettu huomioon se, että laissa ei ole niiden osalta olemassa tuottajien kanssa ”kilpaillevaa” kuljetus/keräysjärjestelmää, vaan vastuu keräämisestä sekä vastaanotosta on asetettu kokonaan ja yksinomaan tuottajille muiden järjestelmien puuttuessa.

SE-romua koskevan valtioneuvoston asetuksen 6 §:n mukaan tuottajat vastaavat erilliskeräysverkoston perustamisesta ja ylläpidosta yksin, mikä tarkoittaa, etteivät kunnat ole velvollisia keräämään ko. jätettä lainkaan. Saman lainkohdan mukaan SE-romua ei myöskään saa sekoittaa muihin jätteeseen, kuten esimerkiksi tavalliseen asumisessa syntyvään jätteeseen. Vastaanottopisteiden määrästä ei ole vaatimuksia laissa tai alemmanasteisissa normistossa.

Paristoja ja akkuja koskevan valtioneuvoston päätöksen 5 §:n mukaan tuottajan on kuljetusten ympäristövaikutukset huomioon ottaen huolehdittava, että perustetaan käytettyjen paristojen ja akkujen keräys- ja vastaanottojärjestelmiä ja ryhdytään tarvittaviin muihin toimiin, joilla mahdollistetaan käytettyjen paristojen ja akkujen erilliskeräys ja vastaavasti

Liite 2

minimoidaan niiden käsittely sekalaisena yhdyskuntajätteenä siten, että saavutetaan korkea kierrätysaste kaikille käytetyille paristoille ja akuille. Sen lisäksi, 5 §:ssä säädetään käytettyjen kannettavien paristojen ja akkujen erilliskeräyksestä ja vastaanotosta, tuottajan on huolehdittava, että:

- 1) käyttäjällä on mahdollisuus poistaa käytetyt paristot tai akut käytöstä häntä lähellä olevassa helppopääsyisessä vastaanottopaikassa;
- 2) käytettyjen paristojen ja akkujen keräys ja vastaanotto sovitetaan tarpeen mukaan yhteen jätelain 18 b §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajavastuuseen perustuvien keräys- ja jätehuoltojärjestelmien kanssa.

Jätelain mukaan tuottajan velvollisuutta järjestää jätteenä käytöstä poistettavan pariston tai akun jätehuolto sekä vastata siitä aiheutuvista kustannuksista sovelletaan jätteenä käytöstä poistettuihin paristoihin ja akkuihin siitä lähtien, kun jäte on otettu vastaan myyntipisteessä ja koottu kuljetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisiksi eriksi.

Vastuu jätteiden vastaanotosta ja keräämisestä on siis tuotteiden myyjillä ja kuljetuksesta siitä eteenpäin sekä jätehuollosta muutoin yksinomaan tuottajilla, ei osaksikaan kunnilla tai muulla taholla. Paristojen tai akkujen vastaanottopisteiden määrästä ei ole säännöksiä laissa tai alemmanasteisissa säännöksissä.

Romuajoneuvojen kierrätys perustui ennen tuottajavastuuta puhtaasti markkinalähtöiseen järjestelmään ja romuajoneuvoista saatavan metallin arvoon. Romuajoneuvoja koskevassa valtioneuvoston asetuksessa ei ole erityissäännöksiä keräysverkostosta. Jätelain 18 l §:n mukaan romuajoneuvon viimeisen haltijan on kuitenkin toimitettava romuajoneuvo tuottajavastuun piiriin kuuluvaan järjestelmään kuuluvalla kerääjälle tai esikäsittelijälle, mikä tarkoittaa sitä, että jätteet toimitetaan tuottajien järjestelmään ilman lakiperustaisia vaatimuksia vastaanottopisteiden määrästä. Keräysvastuuta ei ole osaksikaan muilla kuin tuottajilla.

Keräyspaperin osalta keräyksestä on säädetty jätelain 18 h §:ssä. Jätelain 18 h §:n 4 momentin mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä käytöstä poistettavien paperituotteiden keräystä varten tarvittavat tilat ja keräysvälineet asuinkiinteistölle ja sellaiselle kiinteistölle, jolla on toimistoja taikka tuotanto- tai palvelutoimintoja. Velvollisuus ei kuitenkaan koske kiinteistöjä, jotka sijaitsevat pientalo- tai haja-asutusalueella, jossa tuottaja on järjestänyt keräyksen alueellisilla vastaanottopaikoilla tai jossa keräyksen järjestäminen aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia kerättävän paperin vähäisen määrän vuoksi. Keräyksen suorittajasta tai vastaanottopisteiden määrästä ei ole säädetty mitään laissa tai valtioneuvoston asetuksessa.

Edellä esitetyn perusteella pakkaukset poikkeavat muista tuottajavastuujakeista olennaisesti sääntelyn voimaantulohetkellä olemassa olleiden jätehuoltojärjestelyiden johdosta. Pakkauksia koskeva nykyinen sääntely on ottanut huomioon sen, että pakkauksilla oli sääntelyn voimaantullessa toimiva tuottajien kierrätys- ja hyödyntämisjärjestelmä sekä asumisessa syntyvän pakkausjätteen toimiva kuntien keräys ja jätehuoltojärjestelmä. Tämän johdosta osittainen vastuu oli perusteltua säätää pakkauksille, ja se vastasi tuolloisia käytännön jätehuoltovastuita tuottajien ja kuntien välillä. Muilla jakeilla ei tällaisia tuottajien tai kuntien ylläpitämiä järjestelmiä vanhastaan ollut säädösten laatimisvaiheessa, ja nämä EU-lähtöiset vastuut on uusina järjestelminä asetettu tuottajille edellä kuvatuin tavoin täysin tietoisesti.

3.4 Erot jätteiden kertymässä ja homogeenisuudessa

Pakkaukset poikkeavat muista tuottajavastuujakeista olennaisesti myös jätteen kuluttajakertymän ja homogeenisuuden suhteen.

Kuluttaja käyttää vuodessa suuren määrän erilaatuisia pakkauksia ja synnyttää siten suhteessa muihin tuottajavastuujakeisiin, jatkuvasti pakkausjätettä. SE-romun, paristojen tai akkujen tai saati sitten romuajoneuvojen tai ajoneuvorenkaiden kertymä on huomattavasti pienempi kuin pakkausten. Kyse on kestopakkausjätteistä, joita vaihdetaan harvakseltaan suhteessa pakkausten käyttöön. Näin ollen tilanne, jolloin esineestä tulee kuluttajalle jäte, realisoituu muiden tuottajavastuujakeiden osalta huomattavasti harvemmin kuin pakkausten osalta. Vastaavasti tarkasteltaessa sitä, mitä voidaan pitää kohtuullisena mahdollisuutena toimittaa käytöstä poistettu tuote vastaanottopisteeseen kuluttajan kannalta, on eri asemassa tuote, joka muodostuu jätteeksi kerran esimerkiksi viidessä vuodessa tai jopa harvemmin kuin tuote, josta muodostuu jäte joka päivä. Tähän vaikuttaa myös kiinteistöillä tavanomaisesti käytössä olevat rajalliset mahdollisuudet varastoida suuria määriä jatkuvasti syntyviä jätteitä.

Kuluttajalta tai asumisessa syntyvä pakkausjäte koostuu lisäksi eri materiaaleista, joita ei voida kierrätyksessä yhdistää. Näin ollen niitä tulee jo kiinteistöillä säilyttää toisistaan erillään. Tämä erottaa pakkaukset myös keräyspaperista. Energiähyötykäytössä toki olisi mahdollista kerätä yhdessä kuitu-, puu- ja muovipakkauksia. Niiden lisäksi metalli ja lasipakkaukset olisi kuitenkin kerättävä erikseen.

Pakkausjätteen epähomogeenisuus asettaa siten suuren kertymän ohella rajoituksia niiden säilytykseen, keräykseen ja vastaanottoon. Tämä tarkoittaa sitä, että siirryttäessä asumisessa syntyvän pakkausjätteen osalta

Liite 2

tuottajien vastaanottopisteverkostoon kunnallisen jätteenkuljetuksen sijasta, tulee jätteen haltijan säilyttää pakkausjakeet kotonaan ja suuren kertymän johdosta toimittaa ne sieltä melko usein tuottajien vastaanottopisteisiin. Muiden tuottajavastuuajakeiden osalta tilanne on aivan toinen niiden vähäisen kertymän johdosta. Lisäksi järjestelmä toimii niiden osalta vaikeuksitta siten, että markkinalähtöisesti voidaan järjestää vanhan laitteen luovutus uutta laitetta hankittaessa.

Keräyspaperin osalta pakkaukset eroavat keräyksen osalta erityisesti siinä suhteessa, että keräyspaperia voidaan kerätä yhdellä astialla eikä kiinteistökohtainenkaan keräys ole tilojen puolesta mahdotonta toteuttaa.

4 Johtopäätökset

Pakkausjätteen erottaa muista tuottajavastuuajakeista ensinnäkin se, että mitään muuta tuottajavastuuajetta ei koske kunnan velvollisuus järjestää asumisessa syntyvän jätteen kuljetus ja keräys kiinteistöiltä sekä velvollisuus muutoinkin järjestää jätehuolto. Pakkausten osalta, mikäli edellä kuvattu tuottajien koko maan taajamat kattava keräysverkosto vaaditaan lailla ja valtioneuvoston asetuksella perustettavaksi, *kyse olisi merkittävästä asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon muutoksesta ja jätteiden siirtymisestä pois kunnallisen jätehuollon piiristä. Jätteen haltijalle syntyisi samalla yksilöllinen velvoite kuljettaa eri pakkausjätteet tuottajien vastaanottopisteeseen sen sijasta, että kunta veisi ne pois suoraan kiinteistöiltä.*

Kunnan vastuu asumisessa syntyvän jätteen jätehuollosta sekä siitä johtuvat ja muut jätteiden hyödyntämismarkkinoiden erot merkitsevät myös poikkeamaa pakkausten ja muiden tuottajavastuuajakeiden osalta. Kunnilla on jatkossa tarve saada erityisesti palavat pakkausjätteet asumisesta omiin polttolaitoksiinsa ja tässä mielessä jakeiden erilliskeräys aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia kunnille (polttoaineen hinta) sekä vaivaa jätteen haltijoille (oma kuljetus vastaanottopisteeseen). Muilla tuottajavastuuajakeilla samaa vastakkainasettelua ei ole, koska kunta ei missään niissä vastaa keräyksestä ja kuljetuksesta tai jätehuollosta ylipäättään eikä myöskään tarvitse ko. jätteitä omiin jätehuoltojärjestelmiinsä.

Kunnan rooli asumisessa syntyvän jätteen jätehuollossa ja sen puute muiden jakeiden osalta on otettu huomioon myös muita tuottajavastuuajakeita koskevissa säädöksissä, joissa keräysvastuu on muiden järjestelmien puuttuessa asetettu suoraan ja yksinomaan tuottajille. Pakkausten osittaisesta tuottajavastuusta säättäminen vastasi työnjakoa tuolloin jo olemassa olevien tuottajien (teollisuuden ja kaupan järjestelmiin perustuvien) ja kuntien (asumisessa syntyvän pakkausjätteen jätehuolto) jäte-

Liite 2

huoltojärjestelmien välillä. Mikään ei tässä suhteessa ole muuttunut nytkään.

Lopulta pakkaukset eroavat muista tuottajavastuujakeista suuren, jatkuvan kertymänsä ja epähomogeenisuuden ja siitä seuraavan erilläänpito-vaatimuksen johdosta. Pakkausten monilaatuisuus asettaa rajoituksia niiden säilytysmahdollisuuksille kiinteistöillä tai jätteen haltijoiden tiloissa. Se, että pakkauksen viimeinen haltija joutuu säilyttämään pakkauksia omissa tiloissaan ja kuljettamaan niitä jatkossa itse pois kiinteistöltään useita kilometrejä, ei paranna hänen jätehuoltonsa palvelutasoa millään tavalla, vaan huonontaa sitä olennaisesti verrattuna nykyjärjestelmään, jossa kunta huolehtii asumisessa syntyvän pakkausjätteen jätehuollosta suoraan kiinteistöltä käsin. Pakkausten EU-lähtöisten kierrätysvelvoitteiden kannalta ei tällä hetkellä ole tarvetta myöskään tehostaa pakkauskierätystä nykyisestä koskemaan asumisessa syntyviä kuluttajapakkauksia. Mikäli näin jatkossa olisi, olisi uuteen jätelakiin sisällytettävä sitä koskeva mahdollisuus, joka voisi perustua neuvotteluihin kuntien kanssa. Seromua, romuajoneuvoja ja muita tuottajavastuujätteitä syntyy asumisessa ja kuluttajilta harvoin tai ne ovat pienikokoisia, ja ne on aiemminkin (ennen tuottajavastuunormiston luomista) jätteen haltijan itse tullut toimittaa hyväksytyyn lailliseen vastaanottopisteeseen.

Edellä esitetyn perusteella voidaan sanoa, että pakkaukset eroavat muista tuottajavastuujakeista niin olennaisesti, että niiden asettaminen muiden jakeiden kanssa samaan asemaan edellyttämällä niiden osalta tuottajien yksinomaista vastaanottopisteverkostoa, ei ole perusteltua jätteen haltijan, ympäristön tai jätehuollon toimivuuden kannalta. Kuluttajan/asukkaan jätehuollossa kyse olisi merkittävästä heikennyksestä palvelutasoon eli täysin päinvastaisesta seurauksesta, millä uudistus on perusteltu.

ASIANAJOTOIMISTO HAMMARSTRÖM PUHAKKA PARTNERS
OY

Kari Marttinen
asianajaja, Espoo